

Pesach maaltijd 2020

Inleiding

De avond die bekend staat als "het Laatste Avondmaal" is een belangrijk onderdeel van de Pesachviering.

Pesach betekent letterlijk (over)springen, voorbijgaan. Hierbij wordt gedacht aan de engel des doods die voorbijging (Ex. 12:13).

In het Engels wordt dit nog duidelijker, namelijk: "passover". De maaltijd die Jezus met zijn discipelen vierde ter herdenking van de uittocht uit Egypte, wordt Sedermaaltijd genoemd.

Het woord "Seder" betekent ordening. De Eeuwige is een God van orde. De Sedermaaltijd verloopt volgens een vaste volgorde en met vaste gebruiken. Deze zijn vastgelegd in de Haggada (verkondiging) die wordt gelezen tijdens de Sedermaaltijd.

We komen Jezus en zijn discipelen in de Sedermaaltijd tegen binnen hun Joodse leefwereld, zie Mattheus 26:17-19, Lucas 22:15.

Vorbereiding van de Sedermaaltijd

In de Joodse traditie maken ze voorafgaand aan de Sedermaaltijd eerst het hele huis schoon.

Nadat het huis volledig is schoongemaakt, alle zuurdesem (dat staat voor zonde) is verwijderd, kan het Pesachservies uit de kast worden gehaald en kan het feest van zeven dagen beginnen met de Seder. Het huis schoonmaken van alle zuurdesem is een goede voorbereiding. Laten we ook onze harten voorbereiden op het vieren van de paasmaaltijd. Wij moeten zelf ook zuurdesem/zonde uit ons wegdoen en als reine mensen leven, zie 1 Kor.5: 6-8.

Uitleg over de tafel

Eerst wordt de tafel feestelijk gedekt met borden, bestek en bekers (wijn glazen), een Sederbord, kaarsen, witte servetten en een (klein)kussensloop. In het sloop zitten drie matses (ongezuurde broden). Deze matses staan als symbool voor de Cohen (priester), de Leviet (de dienaar) en het volk Israël. Wij kunnen daarin een beeld herkennen van de drie-eenheid van God, Vader, Zoon en Heilige Geest.

In de matses zien we het brood van de verdrukking, het armzalig voedsel dat de vaders aten, (Deut. 16:3), brood van de bevrijding dat geen tijd had om te rijzen (Exodus 12:39) en een Messiaans symbool dat naar het Paaslam verwijst (Matt. 26:26).

Matses in doeken, zoals ook Jezus in doeken werd gewikkeld. Als je een matse tegen het licht houdt dan zie je strepen en gaatjes, het doorboorde lichaam van onze Heer Jezus Christus.

Het Sederbord

Het Sederbord met de zes symbolen is als volgt samengesteld:

Maror = twee bittere kruiden (mierikswortel en bittere slablaadjes). Deze stelen het bittere leven in Egypte voor;

Karpas = rauwe groente (peterselie of selderij) die staan voor de naderende lente of nieuwe leven gecreëerd door de Eeuwige;

Charoset (appel- en notenmengsel)= het leem en klei, waarvan de Israëlieten stenen moesten maken. Het zoete van de charoset stelt het zoete van de vrijheid voor;

Z'roa = verbrand (lams)botje. Geen enkel bot van Jezus is gebroken. Het bot verwijst naar het bloed dat aan de deurposten is gestreken;

Chagiga = hard gekookt en zwart geblakerd ei. Dit typeert de verwoeste tempel;

Het zoute water = de tranen van een volk in verdrukking. Het leven verdrinkt soms in tranen.

Aanvang van de Seder

Deze avond begint met het aansteken van de kaarsen. Daarbij wordt de zegenbede uitgesproken door de vrouw des huizes, "Gezegend zijt Gij, O Here, onze God, Koning van de wereld, die Uw Zoon, Uw enige Zoon, gezonden heeft, de Messias, om het Licht der wereld te zijn en ons Paaslam, opdat wij mogen leven door Hem. Amen."

Kiddoesj

Tijdens de maaltijd worden vier bekers wijn of druivensap gedronken.

Naar deze bekers wordt verwezen in Ex. 6: 5, 6 en 7:

Beker 1, beker van het afnemen van de last, 'Ik zal de last die de Egyptenaren jullie opleggen van jullie afnemen',

Beker 2, beker van bevrijding, ' ik zal jullie uit je slavenbestaan bevrijden',

Beker 3, beker van de verlossing, ' Met opgeheven arm zal ik jullie verlossen',

Beker 4, beker van de aanneming, 'Ik zal jullie God zijn'.

De eerste beker:

De eerste beker, de beker van de uitleiding, wordt gezegd: " Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, Koning van de wereld, die de vrucht van de wijnstok heeft geschapen. "

De handen worden gewassen:

Dit gaat vooraf aan het eten. In de tijd van de tempel was dit één van de rituele handelingen om geestelijke reinheid te krijgen. De leider van het feest kan het uitvoeren. We denken er ook aan dat Jezus de voeten van zijn discipelen waste. Hij liet aan ons zien hoe hij verwacht hoe wij met onze naaste om gaan.

Rauwe groente

We beginnen met het rauwe takje groente (het nieuwe leven gemaakt door de Almachtige). Dit wordt gedoopt in het zoute water en vervolgens gegeten nadat samen de zegenbede wordt gezegd:

" Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, die de vrucht van de aarde heeft geschapen. "

De Matses,

Het breken en eten van de matse. De ene helft blijft liggen, de andere helft wordt in een servet gewikkeld en verstopt, als het ware begraven en komt later in het feest weer boven tafel. Jezus werd in doeken gewikkeld en begraven. Na drie dagen stond hij op uit dood. Dit stuk matse noemen we de Afikoman. Nu volgt de roep tot het Pesachfeest:

'Deze matse is het brood van de verdrukking van de armoede, dat onze voorouders in Egypte aten. Allen die hongerig zijn: kom en eet. Allen die arm zijn: kom en vier dit Paasfeest met ons.

We zegenen de helft van de overgebleven matse met de woorden:

" Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, Koning van de wereld, die het brood uit de aarde doet opkomen." De matse mag gegeten worden.

De bittere kruiden en de charoset

Neem een stukje matse en doe daarop wat mierikswortel en spreek daarna de zegen uit:

" Gezegend zijt Gij voor eeuwig, Koning van de wereld, die het brood uit de aarde doet voortkomen, en ons opgedragen heeft de bittere kruiden te eten."

Daarna leg je op een matse wat charoset. Dit herinnert ons aan het leem dat onze voorouders moesten mengen toen zij Farao's slaven waren in Egypte. De charoset is een mengsel van appelen, noten, rozijnen en wijn. Dit laat ons zien dat onze voorvaders, in hun bittere tijd van slavernij, hoopten op de zoete vreugden van de vrijheid.

Vertelling:

Ongeveer in het midden van de Haggada vindt de vertelling plaats, het verhaal van de verlossing. De tweede beker wordt gevuld. Hierbij stelt het jongste kind aan tafel vier vragen:

1. Waarom is deze avond anders dan alle andere avonden? Op alle andere avonden eten we brood of matses, maar vanavond alleen matse, waarom?
2. Op alle andere avonden eten we allerlei groenten, maar op deze avond alleen bittere kruiden. Waarom?
3. Op alle andere avonden dopen we niet één keer, maar op deze avond zelfs twee keer voedsel (in het zoute water en het leem). waarom?
4. Op deze avond mogen we zitten, aanliggen en zelfs leunen aan tafel. Waarom?

Tekstverwijzing: Psalm 78:1-4, 12-16, 42-52.

De vader antwoordt:

1. We waren slaven in Egypte. Onze voorvaders hadden tijdens hun vlucht uit Egypte geen tijd om het deeg te laten rijzen. Daarom bakten ze plat brood. Ter herinnering aan dit feit eten we met Pesach alleen matses.
2. Wij waren slaven en onze kruiden zijn bittere kruiden, omdat de Egyptenaren het leven van onze voorvaders bitter maakten.
3. Wij waren slaven. De eerste keer hebben we de groenten gedoopt in het zoute water om de smaak van de pekkel van de slavernij te proeven.
4. Vanavond liggen we aan als vrije mensen en daarom leunen we.

Tweede beker:

Iedereen heft de tweede beker, de beker der uitredding en zegt:

' In iedere generatie wordt van ieder mens verwacht zichzelf te beschouwen alsof hijzelf, persoonlijk, uit Egypte is weggeleid. Want er staat geschreven, dat u op die dag uw zoon zult vertellen: dit is om datgene wat de Eeuwige voor mij deed, toen ik uit Egypte kwam. Daarom is het onze plicht om Hem te danken, te prijzen, te verhogen, te eren en te zegenen. Hij, die al deze wonderen voor onze voorvaders en voor ons heeft verricht. Wij zijn dankbaar dat de Here ons gebracht heeft van slavernij tot vrijheid, van ellende tot vreugde, van rouw tot feest, van duisternis tot licht, van onderworpenheid tot bevrijding.'

We zegenen de tweede beker met de woorden:

"Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, Koning van de wereld, die de vrucht van de wijnstok heeft geschapen."

Het kleine Hallel en het feestmaal:

Psalm 113 en 114 worden gezongen of samen gelezen. Na het zogenaamde kleine Hallel kan het feestmaal beginnen. Er wordt tijdens de Sedermaaltijd met elkaar uitgebreid gegeten.

Nagerecht:

Na de maaltijd komt het nagerecht of Afikoman tevoorschijn. Deze matse die verstopt was, mag alleen tegen een losprijs teruggebracht worden (verlossing is niet goedkoop).

Het nagerecht of Afikoman wordt gezegend met de woorden:

“ Gezegend zijt Gij, voor eeuwig, onze Koning die het brood uit de aarde doet opkomen.”

Dit is de plaats van de instelling van het Nieuwe Verbond.

Luc. 22:19: En Hij nam een brood en zegende, brak het en gaf het hun, zeggende: Dit is Mijn lichaam dat voor u gegeven wordt. Doet dit tot mijn gedachtenis.”

Derde beker

Dankzegging na de maaltijd met de derde beker van de verlossing:

“ Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, Koning van de wereld, die de vrucht van de wijnstok heeft geschapen.”

Matt. 26:27-28: en Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zei: drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van Mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.

Vierde beker

Deze vierde beker, de beker der aanneming, wordt gedronken na de zegen:

“ Gezegend zijt Gij, voor eeuwig onze God, Koning van de wereld, die de vrucht van de wijnstok heeft geschapen” .

De vraag is of Jezus deze beker wel drinkt, aangezien Hij na het Hallel met Zijn discipelen naar de Olijfberg gaat.

Matt. 26:29: Doch Ik zal van nu aan voorzeker niet meer van deze vrucht van de wijnstok drinken tot op de dag dat Ik haar met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk mijns Vaders.

Jezus maakt mogelijk Zijn Sederviering bewust niet af om aan het einde der tijden de grote maaltijd met alle gelovigen uit de Joden en de heidenen te voleindigen. (en het zal worden één kudde, één herder... Joh. 10:16.)

Het grote Hallel

De grote lofprijs van Psalm 115, 117, 118 en 136. Je kunt ook een selectie maken om de psalmen te zingen of te lezen.

Matt. 26:30 - en na de lofzang gezongen te hebben, vertrokken zij naar de Olijfberg.

Altijd blijft het verlangen bij het Joodse volk om in Jeruzalem de volgende Seder te vieren, men zegt tegen elkaar:

“ Volgend jaar in Jeruzalem! ”

